

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 503/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť doc. Ing. arch. Mgr. D. S., PhD., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 24 C 147/2007 zo 16. októbra 2008, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 46/2009 z 2. decembra 2009, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 119/2010 z 28. októbra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť doc. Ing. arch. Mgr. D. S., PhD., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. februára 2012 doručená sťažnosť doc. Ing. arch. Mgr. D. S., PhD., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej

len „okresný súd“) sp. zn. 24 C 147/2007 zo 16. októbra 2008, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 46/2009 z 2. decembra 2009 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 119/2010 z 28. októbra 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že predmetom namietaných konaní pred okresným súdom a krajským súdom bolo rozhodovanie o žalobe Č., a. s., B. (ďalej len „žalobkyňa“), ktorou sa domáhala proti sťažovateľovi ako žalovanému zaplatať sumu 2 300 Sk s príslušenstvom z titulu neuhradeného poistného podľa poistnej zmluvy V. č. ... z 28. októbra 1998 uzavretej sťažovateľom pôvodne s poisťovňou E., a. s.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 24 C 147/2007 zo 16. októbra 2008 zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobkyni sumu 2 300 Sk s príslušenstvom a trovy konania. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa proti označenému rozsudku okresného súdu rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 Co 46/2009 z 2. decembra 2009 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 45 Cdo 119/2010 z 28. októbra 2011 bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti napadnutému rozsudku krajského súdu ako procesne neprípustné.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených základných práv napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu sťažovateľ tvrdí, že

«1) Rozhodnutiami všeobecných súdov boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa v tom, že mu upreli právo na slobodné rozhodovanie v medziach zákona s tým, v akom rozsahu a za akých podmienok môže uzatvárať, upravovať a rušiť zmluvné vzťahy. Konkrétnym dôkazom je kauza súdneho sporu medzi sťažovateľom ako žalovaným a žalobcom Č., a. s... vo veci uzatvorenia plnenia, úprav a zániku poistnej zmluvy V. ..., ktorú sťažovateľ uzavrel s poisťovňou E., a. s. dňa 28. 10. 1998.

Prvostupňový i odvolací súd bagatelizujúc príslušné ustanovenie zákona, keď sťažovateľ mal byť včas a primerane oboznámený o „premenovaní“ poisťovne, vyhodnotili tento fakt ako „... právne irelevantný, aj keď si navrhovateľ... nie úplne perfektným spôsobom splnil povinnosti podľa § 792 ods. 3a O. Z.“ Odvolací súd (asi omylom) dokonca túto povinnosť prisúdil sťažovateľovi ako poistencovi. Je nutné poznamenať a opraviť súdy, že žalobca si túto povinnosť vôbec nesplnil. Navyiac, súdy zánik poisťovne E. pohltením nadnárodnou finančnou skupinou Č. zredukovali na zmenu obchodného mena poisťovateľa a to vraj nemá za následok zánik práv a povinností vyplývajúcich z poistnej zmluvy. A tu je sťažovateľovi (ako poistencovi) upierané základné právo rozhodovať sa slobodne pri výbere zmluvného partnera. Ak by bol dostal informáciu o zmene obchodného mena, loga, sídla a adresy poisťovateľa, ako to ukladá zákon, bol by v súlade s platnými právnymi predpismi bezodkladne ukončil právny vzťah s Č., a. s., s ktorou nemal a ani v budúcnosti nechce mať nič spoločné.

2) Odvolací aj dovolací súd nebrali do úvahy procesné pochybenia prvostupňového súdu a nedostatočné odôvodnenie rozsudku, malo za následok jeho nepreskúmateľnosť. Postupom súdov bola sťažovateľovi odňatá možnosť konania pred súdom (čl. 48 ods. 2 Ústavy SR)... Súdy neskúmali platnosť poisťovacej zmluvy, termín jej zániku ani márnú snahu sťažovateľa o jej zmenu. Osvojili si fabulácie žalobcu.

3) ... Podľa praktických skúseností sťažovateľa prvostupňový i odvolací súd, ktorý potvrdil konanie okresného súdu je určite nezávislý, ale nie vždy a vo všetkom nestranný. Možno to dokumentovať konaním a rozhodnutiami súdov vo vyššie uvedenej kauze na týchto konkrétnych faktoch:

a) jednoznačnú vôľu sťažovateľa nepokračovať v zmluvnom vzťahu súd (vy)(zne) hodnotil výkladom, že jeho podanie „... nemožno hodnotiť tak, že nemal na ďalšom poistení zájem“,

b) ďalej súd tvrdí, že sťažovateľ „... neprodukoval žiadne dôkazy a sám vo svojej výpovedi uviedol, že žiadny materiálny dôkaz nemá na preukázanie opodstatnenosti svojich tvrdení“. Súd „nestranne“ vytrhol z kontextu a účelovo vložil do úst sťažovateľa len prvú časť vety a vynechal druhú podstatnú, že od 15. 11. 2004 je už všetko, čo tvrdí, písomne zdokumentované listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou súdneho spisu,

c) odvolací súd v rozpore so skutočnosťou uvádza: „... upresnenie petitu žaloby sa v ničom nelíši od petitu pôvodného návrhu ... z toho dôvodu konanie pred súdom prvého stupňa netrpí vadou...“ Súdny nevysvetlil odlišnosť petitu žaloby uvedenej v údajnom pôvodnom návrhu, ktorý bol doručený súdu 10. 4. 2006 od petitu, ktorý je uvedený na potvrdení o prijatí návrhu (žaloby), na predvolaní na prvé pojednávanie a v zápisnici z pojednávania zo dňa 17. 1. 2008,

d) podľa uznesenia prvostupňového súdu zo dňa 7. 9. 2006 pôvodný návrh (žaloba) nespĺňal náležitosti návrhu na začatie konania. Súd však konal... vydal platobný rozkaz, pričom sťažovateľovi „zabudol“ doručiť tzv. upresnenie petitu žaloby, čím mu už v odpore znemožnil uplatniť prípadnú námietku zmätočnosti návrhu a námietku premlčania fiktívnej pohľadávky,

e) súdy „prehliadli“ zlý úmysel žalobcu, jeho fabulácie a dodatočne vyfabrikované listinné „dôkazy“ o výške pohľadávky, lehotách jej splatnosti, o dôvodoch a termíne zániku poistenia,

f) spisový prehľad na prvostupňovom súde nebol vedený dôsledne a priebežne. Číslovanie listov je viackrát opravované, čo uľahčuje „nestranným“ manipulovať s dôkazmi v prospech jednej a v neprospech druhej strany súdneho sporu.

g) procedurálnym úkonom sa prvostupňový súd pokúsil znemožniť sťažovateľovi včas podať odvolanie proti rozsudku a to tým, že neoprávnene a predčasne vyznačil na svojom rozsudku jeho právoplatnosť,

h) prvostupňový súd účelovo, so znakmi nadpráce v prospech žalobcu, nepriamo odrádzal sťažovateľa od využitia zákonných opravných prostriedkov, keď na poslednom pojednávaní dňa 16. 10. 2008 po vynesení rozsudku mu pohrozil: „... bolo dané poučenie o možnosti podať návrh na výkon exekúcie“ a ďalej v písomnom vyhotovení rozsudku, súd sťažovateľa (s cieľom zastrašiť a uviesť ho do omylu) „dobromyseľne“ poučuje: „... ak odporca (teraz sťažovateľ) dobrovoľne nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom (ktorý ešte vtedy nenadobudol právoplatnosť - poznámka sťažovateľa), je možné podať návrh na jeho výkon podľa osobitných predpisov“...

i) nestranné súdy napriek upozorneniam sťažovateľa a predloženým listinným dôkazom vychádzali pri rozhodovaní z nesprávnych premís, keď si osvojili chybné

a nepravdivé údaje žalobcu, ktorému stranili. Vôbec sa nezaoberali porušovaním práv a slobôd sťažovateľa pri vzniku a priebehu celej predmetnej kauzy.».

Podľa názoru sťažovateľa *„súdy nedali odpovede na také argumenty sťažovateľa v roli žalovaného, ktoré si vyžadovali špecifickú odpoveď“.*

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd *„... po preskúmaní rozhodnutí (i ich zdôvodnení) Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 16. 10. 2008 č. k. 24C 147/07, Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2. 12. 2009 č. k. 4 Co 46/2009 ako aj Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 10. 2011 č. k. 4 Cdo 119/2010 a preskúmaní argumentov sťažovateľa, ktoré poskytol súdom“*, o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom vysloví vydal, že *„boli menovanými súdmi porušené práva sťažovateľa v roli žalovaného podľa čl. 46 a nasl. Ústavy SR lebo mu bola odňatá možnosť konať (pred odvolacím) súdom, aby sa vec verejne prejednávala bez priedahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 Ústavy SR), aby bola pozastavená vykonateľnosť rozhodnutí súdov a aby vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie“.*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti sťažovateľa považoval za potrebné najprv zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie právnej ochrany. Vzhľadom na to ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť len v rozsahu namietaného porušenia tých práv, ktorých vyslovenia sa sťažovateľ domáhal v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenie o porušení iných ustanovení ústavy (čl. 2, čl. 11, čl. 12 ods. 1, čl. 19 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 141 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [čl. 6 ods. 1 (ďalej len „dohovor“)], ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je totiž v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľa (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 24 C 147/2007 zo 16. októbra 2008

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ bol oprávnený podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Co 46/2009 z 2. decembra 2009

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Ústavný súd sa pri preskúvaní tejto časti sťažnosti sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou,

porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre poukazuje na to, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že jeho úlohou pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je limitovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Z toho vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení tohto právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

Pokiaľ ide o požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 6 ods. 1 dohovoru (aj čl. 46 ods. 1 ústavy), ústavný súd vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti konštantne zohľadňuje judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd zaväzuje, aby odôvodnil svoje rozhodnutie. To však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa záverov ESLP možno posúdiť len so zreteľom na konkrétne okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 288). Znamená to, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh, ak ide o takú otázku, ktorá nie je relevantná a nevyhnutná pre dané rozhodnutie (IV. ÚS 132/2011).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu.

Krajský súd svojím rozsudkom sp. zn. 4 Co 46/2009 z 2. decembra 2009 na základe odvolania sťažovateľa potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 24 C 147/2007

zo 16. októbra 2008, ktorým súd prvého stupňa zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobkyni sumu 2 300 Sk s príslušenstvom a trovy konania.

Zo sťažnosti vyplýva, že kľúčová námietka sťažovateľa proti namietanému rozsudku krajského súdu spočíva v tom, že *„súdy zánik poisťovne E. pohltením nadnárodnou finančnou skupinou Č. zredukovali na zmenu obchodného mena poisťovateľa, a to vraj nemá za následok zánik práv a povinností vyplývajúcich z poisťovnej zmluvy“*. Sťažovateľ zastáva názor, že ak by si poisťovateľ splnil zákonnú povinnosť informovať ho ako poistenca o týchto skutočnostiach, *„bol by v súlade s právnymi predpismi bezodkladne ukončil právny vzťah s Č., a. s...“*. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že *„súdy v jeho veci neskúmali platnosť poisťovacej zmluvy, termín jej zániku ani márnú snahu sťažovateľa o jej zmenu...“*.

Sťažovateľ tiež namieta, že nedoručením žaloby mu bolo znemožnené uplatnenie prípadnej námietky zmätočnosti návrhu a premlčania fiktívnej pohľadávky. Sťažovateľ namieta vo vzťahu ku krajskému súdu aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vydaného bez nariadenia pojednávania, v dôsledku čoho mu mala byť odňatá možnosť konať pred odvolacím súdom.

Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 250/09).

Ústavný súd preto v prvom rade preskúmal rozsudok okresného súdu sp. zn. 24 C 147/2007 zo 16. októbra 2008, ktorým bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť

žalobkyni sumu 2 300 Sk s príslušenstvom a trovy konania, a v tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať na túto časť jeho odôvodnenia:

„Navrhovateľ dňa 28. 10. 1998 uzavrel v zastúpení sprostredkovateľa poistenia s odporcom poistnú zmluvu V. č. ... so začiatkom poistenia od 28. 10. 1998 s nasledujúcim obsahom a za týchto podmienok: predmetom poistnej zmluvy bolo havarijné poistenie motorového vozidla C. vrátane poistenia pre prípad odcudzenia a poistenia batožiny. Rozsah celkového dojednaného poistného na jeden poistný rok bol v súlade so zmluvnými ustanoveniami dohodnutý na 7.276,- Sk s polročným splácaním poistného v sume 3.638,- Sk. Poistné malo byť platené polročne (vždy k 28. 10. a 28. 4. bežného roka) a to poštovou poukážkou (zloženkou). V priebehu poistenia bolo odporcovi niekoľkokrát zaslané oznámenie o zmene výšky poistného...

Dňa 28. 5. 2004 bola odporcovi zasielaná upomienka na zaplatenie poistného na sumu 3.638,- Sk, splatná 28. 4. 2004, ktorú odporca prevzal osobne dňa 07. 06. 2004. Odporca toto lehotné poistné zaplatil poštovým poukazom dňa 17. 06. 2004...

Súd ďalej z vykonaného dokazovania zistil, že v písomnej Žiadosti o vylúčenie odcudzenia z 15. 11. 2004 /č. l. 22/ odporca žiadal o vylúčenie odcudzenia v poistnej zmluve č. ... k dátumu podania žiadosti...

Súd ďalej zistil, že dňa 30. 12. 2004 navrhovateľ obdržal písomné podanie odporcu označené ako: Anulácia zmluvy V. ..., v ktorej odporca uviedol, že predmetnú zmluvu považuje za nulitnú k termínu zániku E. Navrhovateľ na podanie odpovedal listom zo dňa 15. 04. 2005, v ktorom odporcovi oznámil, že dňa 08. 07. 2004 sa konalo mimoriadne valné zhromaždenie akcionárov, na ktorom sa rozhodlo o zmene názvu obchodného mena aj loga poisťovne, t. j. E., a. s. sa menila na Č., a. s. Zmena bola vykonaná dňa 21. 09. 2004 a riadne zapísaná v obchodnom registri v súlade s príslušnými ust. Obchodného zákonníka. Ďalej ho informoval, že v žiadnom prípade nedošlo k zániku poisťovne. Ďalej uviedol, že po prehodnotení odporcovej predošlej žiadosti zo dňa 29. 11. 2004 o zrušenie poistenia odcudzenia, sa navrhovateľ rozhodol vyjsť v ústrety a jeho požiadavku spätne akceptoval s dátumom účinnosti zmeny k 28. 10. 2004. Na základe toho došlo aj k zmene výšky poistného z 7.276,- Sk na 2.920,- Sk na ďalšie poistné obdobie od 28. 10. 2004 do 28. 10. 2005, s výškou polročnej splátky 1.460,- Sk, pričom poistné k 15. 04. 2005 bolo uhradené do 28. 10. 2004.

Kedže odporca poistné v sume 1.460,- Sk neplnil, bol 01. 07. 2005 navrhovateľom vyzvaný na jeho úhradu s upozornením, že ak dlžné poistné nebude zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia tejto výzvy, poistenie zanikne v zmysle § 801 ods. 2 OZ pre nezaplatenie poistného na ďalšie poistné obdobie, pričom podľa § 803 OZ má poisťovateľ právo na poistné za dobu do zániku poistenia. Odporca túto výzvu na zaplatenie poistného prevzal osobne dňa 11. 07. 2005. Pretože odporca poistné nezaplatil, poistenie zaniklo pre neplatenie poistného v lehote 1 mesiaca od doručenia výzvy na úhradu, a to dňom 11. 08. 2005.“

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku ďalej cituje relevantné ustanovenia Občianskeho zákonníka [§ 788 ods. 1, § 792a ods. 3 písm. a), § 795 ods. 1, § 801 ods. 2, § 803 ods. 1, 2], ako aj Všeobecné poistné podmienky tvoriace súčasť poistnej zmluvy č. ... (čl. 2 ods. 1, 3 a 4), ktorých interpretáciu následne (vo vzťahu k posudzovanej veci) vykonal.

Na základe vykonaného dokazovania okresný súd dospel k záveru, že *„odporcovi vznikla povinnosť uhradiť poistné 2.300,- Sk za dobu do zániku poistného, t. j. do 11. 8. 2005. Odporcova hlavná námietka, že s navrhovateľom neuzavrel žiadnu poistnú zmluvu, lebo uzatváral havarijnú poistku s poisťovňou E., a. s. a preto s navrhovateľom nemá nič spoločné, je právne irelevantná, pretože zmena obchodného mena poisťovateľa nemá bez ďalšieho za následok zánik práv a povinností vyplývajúcich z platnej poistnej zmluvy... nemá žiaden vplyv na práva a povinnosti subjektov poistného vzťahu a to ani v prípade, ak si poisťovateľ, nie úplne perfektným spôsobom splní povinnosť podľa § 792a ods. 3 písm. a) OZ. Písomné podanie odporcu z 28. 12. 2004 označené ako: Anulácia zmluvy V. ..., v ktorej odporca uviedol, že predmetnú zmluvu považuje za nulitnú k termínu zániku E., nemožno použitím doslovného výkladu automaticky hodnotiť ako písomné oznámenie poistenca, že na ďalšom poistení nemá záujem (článok 2 ods. 3 VPP). Ak by sa aj širším extenzívnym výkladom, vychádzajúc z obsahu tohto podania, prijal záver, že odporca nemal na ďalšom poistení záujem, aj tak by poistný vzťah trval minimálne do konca poistného roka, t. j. do 27. 10. 2005...“*

Z rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Co 46/2009 z 2. decembra 2009, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa zo 16. októbra 2008, vyplýva, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. V odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd najmä uviedol:

„Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

S prihliadnutím na výsledky dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa považuje odvolací súd jeho skutkové zistenia a z neho vyplývajúce závery a právne posúdenie veci za úplné, vystihujúce podstatu prejednáwanej veci. Súd prvého stupňa podrobne popísal skutkový stav veci, ktorý objasnil v dostatočnom rozsahu a v odôvodnení rozsudku uviedol dôvody, pre ktoré návrhu vyhovel; teda, že zmena obchodného mena poisťovateľa nemá bez ďalšieho za následok zánik práv a povinností, a to aj v prípade, ak si odporca riadne nesplnil povinnosť oznámiť túto zmenu odporcovi. A tak tým, že odporca nezaplatil poisťné za ďalšie obdobie (keď nebola preukázaná v konaní žiadna dohoda o zmene v obsahu poisťnej zmluvy) a to ani do 1 mesiaca od doručenia výzvy na jeho zaplatenie, poisťenie zaniklo k 11. 8. 2005 a odporca je povinný zaplatiť poisťné do zániku poisťnej v uplatnenej výške. Námietky odporcu v odvolaní boli z objektívneho hľadiska bez právneho významu, zopakovaním prednesov z prvostupňového konania, s ktorými sa dostatočne vypořiadal súd prvého stupňa a tak odvolaciemu súdu zostalo len poukázať na odôvodnenie jeho rozhodnutia.“

K námietke sťažovateľa, že mu nebolo doručené spresnenie petitu, ktoré žalobkyňa predložila súdu v podaní z 28. septembra 2006, krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že *„toto upresnenie sa v ničom nelíši od petitu pôvodného návrhu. Návrh bol odporcovi doručený 29. 1. 2007 poštovou zásielkou spolu s platobným rozkazom. Z tohto dôvodu*

konanie pred súdom prvého stupňa netrpí vadou, pre ktorú by bolo treba toto rozhodnutie zrušiť (§ 212 ods. 3 O. s. p.).“.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa (s ktorými sa krajský súd v napadnutom rozsudku stotožnil) a predovšetkým s právnymi závermi, ktoré z nich všeobecné súdy (okresný súd a krajský súd) vyvodili, teda s interpretáciou a aplikáciou príslušných ustanovení právnych predpisov v jeho právnej veci.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozsudku okresného súdu (sp. zn. 24 C 147/2007 zo 16. októbra 2008) ústavný súd nezistil, že by skutkové zistenia okresného súdu, s ktorými sa krajský súd stotožnil (pri posudzovaní práva žalobkyne na poistné za dobu do zániku poistenia, t. j. do 11. augusta 2005, na základe poistnej zmluvy V. č. ..., ako aj vplyvu zmeny obchodného mena poisťovateľa na práva a povinnosti subjektov poistného vzťahu, na zmenu poistných podmienok a zánik samotného poistenia), boli v takom rozpore s vykonaným dokazovaním, ktorý by mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozsudku krajského súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Rovnako tak nemožno hodnotiť ako arbitrárne ani právne názory krajského súdu vychádzajúce zo skutkových zistení a vyjadrené v jeho rozsudku sp. zn. 4 Co 46/2009 z 2. decembra 2009, naopak, ide o právne závery, ktoré sú podľa názoru ústavného súdu aj keď stručne, ale ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnené, t. j. tak, ako to vyplýva z požiadaviek základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd nezistil, že by napadnuté rozhodnutie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou (§ 8 a nasl. Obchodného zákonníka, § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka). Ústavný súd v takomto prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov tohto súdu. Tvrdenia sťažovateľa preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho rozhodnutia, ktoré skončilo pre

neho nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s porušením jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. K porušeniu ústavou garantovaných práv totiž nemôže dôjsť takým rozhodnutím príslušného štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc v súlade s platnými právnymi predpismi. V tejto časti je preto sťažnosť sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré malo spočívať v tom, že krajský súd v danej veci nenariadil pojednávanie, ústavný súd uvádza, že krajský súd postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku [§ 214 ods. 2 (ďalej aj „OSP“)] a nijako nepochybil, keď pojednávanie nenariadil; nemohol teda z tohto dôvodu ani porušiť základné právo sťažovateľa, ktorého porušenie namieta, upravené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z § 214 ods. 2 OSP vyplýva, že odvolací súd môže rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia pojednávania, ak tomu nebránia dôvody uvedené v § 214 ods. 1 OSP; tieto v danom prípade podľa zistení ústavného súdu neboli naplnené. Sťažovateľ v sťažnosti svoju námietku o nenariadení pojednávania odvolacím súdom odôvodňuje požiadavkou, *„aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom“*. Táto požiadavka by bola opodstatnená a mala aj ústavnú relevanciu v prípade, ak by odvolací súd v zmysle § 214 ods. 1 písm. a) OSP dospel k záveru, že je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, a aj ho reálne uskutočnil. Z obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd v rámci odvolacieho konania nezopakoval a ani nedoplnil dokazovanie, pretože sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Za daných okolností aj túto časť sťažnosti sťažovateľa ústavný súd považuje za zjavne neopodstatnenú.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a sťažovateľom označenými základnými právami neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Krajský súd rozhodol vo veci sťažovateľa

spôsobom, s ktorým sťažovateľ síce nesúhlasí, ale rozhodnutie bolo náležite odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

Na základe uvedených skutočností a záverov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom krajského súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 4 Co 46/2009 z 2. decembra 2009 z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

3. K namietanému porušeniu základných práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 119/2010 z 28. októbra 2011

Vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v sťažnosti formuloval v zásade rovnaké námietky, ako vo svojom dovolaní. Úlohou ústavného súdu bolo preto preskúmať, či sa najvyšší súd ako dovolací súd s dovolacími námietkami sťažovateľa vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je v posudzovanej veci zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších právnych predpisov.

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých všeobecný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred všeobecným súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len

pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až písm. g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 OSP.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 119/2010 z 28. októbra 2011, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia najprv sumarizoval podstatnú časť konania pred súdmi prvého a druhého stupňa, ako aj obsah sťažovateľom podaného dovolania, pričom uviedol, že sťažovateľ podal dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorého prípustnosť odôvodnil § 237 písm. f) OSP tvrdiac, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za takú vadu sťažovateľ označil nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu neobsahujúceho náležitosti podľa § 157 ods. 2 OSP. Za závažné porušenie práva na spravodlivé súdne konanie označil sťažovateľ nedoručenie mu spresnenia petitu žalobkyňou.

Vychádzajúc z obsahu dovolania najvyšší súd formuloval na základe skutkového stavu prerokovanej veci svoje právne závery, pričom uviedol najmä toto:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvom sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde (§ 238 ods. 5 O. s. p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom sám prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým tento vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.) je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného nielen, že nemožno vyvodiť z § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., ale prípustnosť dovolania je vylúčená priamo zo zákona (§ 238 ods. 5 O. s. p.), keďže

dovolanie smeruje proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy, ktorej výška ku dňu podania žaloby, t. j. ku dňu 10. apríla 2006 bola 6 900,- Sk, t. j. 229,04 € a predmetom konania je zaplatenie 76,35 € s príslušenstvom.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné, sa dovolací súd zamerával predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolateľ v dovolaní namietal.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm. f/ O. s. p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva... treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia...

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že odvolací súd sa... stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa ako aj skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorú možnosť dáva odvolaciemu súdu ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. Pritom podľa názoru odvolacieho súdu podrobné odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozsudku v ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p., keď je z neho zrejmé, čoho sa žalobkyňa domáhala, ako sa vyjadril žalovaný, aké dôkazy súd vykonal, ktoré skutočnosti

mal z vykonaného dokazovania za preukázané a prečo, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval a ako vec právne posúdil. “

Pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu týkajúceho sa námietky sťažovateľa súvisiacej s nedoručením mu spresnenia petitu žalobkyňou z 28. septembra 2006, najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že „predmetné upresnenie petitu, doručené súdu 2. 10. 2006 sa v ničom nelíšilo od petitu pôvodnej žaloby“. K tomu považoval za potrebné dodať, že «skutočne v návrhu na vydanie platobného rozkazu podaného na súde prvého stupňa 10. apríla 2006 chýba uvedenie sumy (ešte v SKK), ktorej sa žalobkyňa domáhala, následne je však v tomto návrhu uvedené, že spolu s istinou sa domáhala aj príslušného úroku z omeškania zo sumy „2 300,-- SKK“. Keby aj napriek tomu existovali pochybnosti o tom, zaplata akej istiny sa žalobkyňa domáhala, tieto pochybnosti odstránilo znenie navrhovaného žalobného petitu pre prípad nemožnosti vydať platobný rozkaz alebo pre prípad jeho zrušenia, v ktorom je jednoznačne uvedená suma 2 300,-- Sk. V tomto duchu na výzvu súdu prvého stupňa žalobkyňa doplnila chýbajúci údaj v návrhu na vydanie platobného rozkazu. Na základe uvedeného tak možno podľa názoru dovolacieho súdu uzavrieť, že nedoručením „upresnenia petitu“ z 28. 9. 2006 nedošlo k takému procesnému pochybeniu, ktorým by postupom súdu bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom. Žalovaný od doručenia platobného rozkazu (proti ktorému podal odpor) spolu s návrhom na vydanie platobného rozkazu mal vedomosť o predmete konania, tento mu bol známy aj po zrušení platobného rozkazu a nezmenil sa ani v odvolacom konaní, na čom nemení nič ani námietka žalovaného v dovolaní, súvisiaca s nepresnosťami dátumu na návrhu na vydanie platobného rozkazu založeného v súdnom spise v porovnaní s rovnopisom tohto návrhu doručeného žalovanému a ani (zrejme nesprávne) uvedenie inej sumy v potvrdení o prijatí návrhu na začatie konania v tejto právnej veci (č. l. 12 spisu) a v zápisnici o pojednávaní (nemeritórnom) pred súdom prvého stupňa 17. januára 2008 (č. l. 61 spisu).

Keďže v danom prípade dovolanie je podľa § 238 ods. 5 neprípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľom namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O. s. p., dospel Najvyšší súd

Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaného je neprípustné, preto ho odmietol (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).».

V nadväznosti na citované ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie ním označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V opačnom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľovi k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Z citovanej časti napadnutého uznesenia možno vyvodiť, že najvyšší súd svoj záver, že dovolanie sťažovateľa v danom prípade nie je prípustné, primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne konformným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolacími dôvodmi sťažovateľa a na tomto základe odmietol dovolanie ako neprípustné.

Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 119/2010 z 28. októbra 2011 je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto sťažnosť aj v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2012